

Medzinárodná vedecká konferencia
„AKTUÁLNE PROBLÉMY VOJENSKEJ LOGISTIKY A MANAŽMENTU ZDROJOV
V OBLASTI OBRANY A BEZPEČNOSTI - 2024“
23. októbra 2024, Liptovský Mikuláš

PLÁNOVANIE ZDROJOV NA OBRANU SLOVENSKEJ REPUBLIKY V RÁMCI OBRANNÉHO PLÁNOVANIA

Viera FRIANOVÁ

RESOURCE PLANNING FOR THE DEFENCE OF THE SLOVAK REPUBLIC IN THE FRAMEWORK OF DEFENCE PLANNING

Abstract:

This article deals with the issue of resource planning for the defence of the Slovak Republic in the framework of defence planning. Resource planning is an integral part of defence resource management. From the point of view of the economic security of the state defence and the fulfilment of its international obligations, resource planning in the framework of defence planning can be considered as crucial. In this context, it is necessary to point out one of the tasks of defence planning in particular - the task of aligning processes and tasks in the field of defence planning, balancing the requirements for ensuring the defence of the state and determining the procedure and priorities for achieving the required level of capabilities of the Slovak Republic, with emphasis on the Armed Forces of the Slovak Republic and the support of the defence of the state, depending on the availability of resources. The author's intention is to clarify the main starting points of the raised issue, to present the methodology of resource planning in all phases and at all levels of defence planning, and to present current knowledge from practice in the field.

Keywords: *resources, resource planning, defence planning, resource planning methodology, practice*

ÚVOD

Na ekonomické zabezpečenie jednej z kľúčových funkcií štátu – obranno-bezpečnostnej funkcie, musia štáty vynakladať časť svojich vzácných zdrojov (finančných, ľudských, vecných/materiálnych). V praxi to znamená jednak presadzovanie požiadavky zdrojovej dostatočnosti (adekvátnosti), ale na druhej strane aj primeranosti rozsahu, či množstva obetovaných zdrojov, keďže: „Nevyvážené vzťahy medzi požiadavkami na obranu a možnosťami hospodárstva štátu na uspokojenie potreby obrany môžu viesť k disproporciám v rozvoji jednotlivých rezortov a prípadne až k vážnym ekonomickým krízam“ (Jirásková, 2022, s. 14). Alokovanie zdrojov na obranu znamená buď zníženie úrovne úžitkov plynúcich domácnostiam zo súkromnej alebo verejnej spotreby, alebo zníženie budúcich úžitkov spôsobené znížením súčasných súkromných alebo verejných investícií, čo

predstavuje jednu z významných rovín vzťahu ekonomiky a obrany. „*Vojenské výdavky ako jeden z hlavných zdrojov financovania obrany predstavuje bremeno, s ktorým sa spoločnosť musí nutne vyrovnat'*“ (Olejníček, Krč, 2020, s. 176). Naplnenie vyššie vymedzených požiadaviek v praxi tak predstavuje trvalú výzvu hľadať určitý vyvážený vzťah medzi reálnymi zdrojovými možnosťami (dostupnosťou zdrojov), dostatočnosťou a tiež primeranosťou vyčleňovaných zdrojov na zabezpečenie obrany štátu. Vytvoriť vhodné (optimálne) podmienky na zabezpečenie obrany štátu a plnenie jeho medzinárodných záväzkov v oblasti obrany v závislosti od dostupných ekonomických zdrojov je cieľom jedného zo základných nástrojov strategického riadenia obrany – obranného plánovania. A to je dôvod, prečo je potrebné tejto problematike venovať náležitú pozornosť.

„*Obranné plánovanie Slovenskej republiky je založené na definovaní spôsobilostí, ktoré sú požadované pre plnenie stanovených operačných úloh pre všetky scenáre, vrátane najťažšieho (vojna), ktoré sú overené vojnovou hrou. Po zadefinovaní požiadaviek na spôsobilosti sa určí čo najefektívnejší spôsob, ktorým budú tieto požiadavky naplnené v závislosti od dostupných zdrojov*“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a, s. 19). Zdroje obranného plánovania, ktoré SR vyčleňuje sú jednou z rozhodujúcich súčastí obranného plánovania, pretože predstavujú možnosti štátu na zabezpečenie svojej obrany a plnenie medzinárodných záväzkov SR prostredníctvom vybudovania požadovaných spôsobilostí rezortu Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len MO SR) s dôrazom na spôsobilosti Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len OS SR). Stupeň obranyschopnosti Slovenskej republiky tak priamo ovplyvňuje nielen celková výška disponibilných zdrojov (primárne zdrojové možnosti štátu), ale aj množstvo zdrojov vyčleňovaných/alokovaných na zaistenie obrany. Plánovanie reálne dostupných zdrojov je tak kritickým momentom pre zabezpečenie požadovaných spôsobilostí MO SR a OS SR.

„*Zvyšovanie pripravenosti a bojaschopnosti ozbrojených síl Slovenskej republiky je postavené na rozvoji v dvoch kľúčových oblastiach ich transformácie. Na prvom mieste sú a budú ľudské zdroje, ktoré sú tým najcennejším, čo máme, a preto sa kladie dôraz na zvyšovanie morálnej a vzdelanostnej úrovne a odbornej pripravenosti profesionálnych vojakov. Druhým pilierom je výzbroj a technika, ktorá je tým najnákladnejším segmentom rozvoja spôsobilostí Ozbrojených síl Slovenskej republiky, pričom jej výmena, resp. modernizácia je kľúčom k pokroku v ich transformácii. Rozhodujúcim nástrojom implementácie rozvojových zámerov bude funkčné obranné plánovanie, ktoré prepojí strategické ciele, programové priority a rozpočet s procesmi obstarávania*“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2016, s. 7).

Cieľom predkladaného článku je priblížiť problematiku plánovania zdrojov na obranu Slovenskej republiky. Zámerom autorky článku je objasniť problematiku plánovania zdrojov ako neoddeliteľnej súčasti manažmentu obranných zdrojov Slovenskej republiky, priblížiť

metodiky plánovania zdrojov vo všetkých fázach a na všetkých úrovniach obranného plánovania a napokon vychádzajúc z aktuálne platných dokumentov prezentovať informácie z praxe v danej oblasti. S ohľadom na prezentovaný zámer autorka rozdelila obsah článku do troch kapitol. Svoju pozornosť zamerala hlavne na rezortnú úroveň obranného plánovania, keďže plánovanie zdrojov predstavuje jednu zo základných plánovacích disciplín – funkčných oblastí obranného plánovania vykonávaných v podmienkach rezortu MO SR. Pri spracovaní článku autorka využila základné metódy vedeckej práce – najmä analyticko-syntetickú metódu, induktívno-deduktívnu metódu a metódu generalizácie.

1 VÝCHODISKÁ SKÚMANEJ PROBLEMATIKY

Predpokladom skúmania nastolenej problematiky je zadefinovanie kľúčových pojmov, čo v kontexte riešenej témy znamená najmä vymedzenie obranných zdrojov z hľadiska ich členenia.

Pod pojmom finančné zdroje chápeme prostriedky určené na financovanie obranných a vojenských potrieb, označované pojmom obranné výdavky, resp. v užšom ponímaní ako vojenské výdavky¹. SR v roku 2023 na samite NATO vo Vilniuse prijala nový záväzok v rámci prísľubu investovania do obrany (angl. Defence Investment Pledge) trvalo zvýšiť ročný percentuálny podiel výdavkov na obranu najmenej na 2 % HDP a vynaložiť aspoň 20 % z obranných výdavkov na rozvoj, modernizáciu a súvisiaci výskum a vývoj. Hlavným zdrojom financovania obranných potrieb Slovenskej republiky sú rozpočtové prostriedky, ktoré sú obsiahnuté v rozpočte verejnej správy. Prostredníctvom alokácie verejných zdrojov v rámci štátneho rozpočtu sa krajina rozhoduje, aká časť finančných prostriedkov bude vyčlenená v prospech Ministerstva obrany a ďalších subjektov participujúcich na zabezpečení obrany SR a plnení jej medzinárodných záväzkov. V štátnom rozpočte bude v budúcnosti potrebné vyčleňovať taký zdrojový rámec výdavkov na obranu, ktorý umožní splnenie vyššie uvedeného medzinárodného záväzku SR (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2023).

Pod pojmom ľudské zdroje „je zahrnutý personál rezortu MO SR, ktorý sa rozhodujúcou mierou podieľa na plnení zabezpečenia obrany SR a plnenia medzinárodných záväzkov SR v oblasti obrany. Personálna naplnenosť OS SR je jedným z rozhodujúcich faktorov ovplyvňujúcich dosiahnutie stanoveného stupňa operačnej pripravenosti OS SR

¹ V súvislosti so zabezpečovaním obranných potrieb krajiny vznikajú tzv. náklady na obranu, pričom peňažným vyjadrením týchto nákladov sú obranné výdavky, resp. výdavky na obranu. Uvedené výdavky sú späté s rozdelením peňažných prostriedkov na realizáciu určitých zámerov v systéme obrany štátu, pričom pokrývajú potreby fungovania a rozvoja tohto systému. Obranné výdavky tiež vyjadrujú charakter obrannej politiky štátu a jeho obrannú stratégiu. Ich výška odráža ekonomické možnosti štátu. Pojmom vojenské výdavky označujeme výdavky, ktoré zahŕňajú len finančné čiastky uvoľňované zo štátneho rozpočtu v prospech rozpočtovej kapitoly MO.

potrebného na plnenie definovaných úloh“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2023, s. 4). Plánovacie východiská ľudských zdrojov MO SR vychádzajú z Národnou radou SR schváleného Dlhodobého plánu rozvoja rezortu MO SR do roku 2035 a celkových početných stavov vojakov a zamestnancov, ktoré schvaľuje vláda SR. Plánovacie východiská uvádzajú požadovanú naplnenosť tabuliek počtov MO SR (profesionálni vojaci, štátni zamestnanci a zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme), vrátane predpokladanej ambície nárastu ľudských zdrojov potrebných na plnenie úloh MO SR v stave bezpečnosti a sú každoročne spresňované v rezortnej Smernici ministra obrany SR pre obranné plánovanie na príslušné plánovacie obdobie.

Pojmom vecné zdroje označujeme hlavné druhy vojenských zbraní, vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky v OS SR. Limity vecných zdrojov na príslušné obdobie sú schvaľované vládou SR² (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2023).

Ako sme už naznačili vyššie, plánovanie zdrojov zahŕňa plánovanie finančných, ľudských a vecných zdrojov. V Obrannej stratégii Slovenskej republiky sa uvádza, že: „Cieľom v oblasti zdrojov na obranu štátu je zabezpečenie kvalitných ľudských zdrojov, moderných vecných zdrojov a dlhodobo predvídateľných finančných zdrojov v rozsahu potrieb obrany štátu a ich efektívne a transparentné využitie“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021b, s. 25).

V kontexte zamerania daného článku považujeme za potrebné poukázať najmä na nasledovné dve úlohy obranného plánovania realizovaného na národnej úrovni (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a):

- zladovať procesy a úlohy v oblasti obranného plánovania, vyvažovať požiadavky na zabezpečenie obrany štátu a určovať postup a priority dosiahnutia požadovanej úrovne spôsobilostí SR s dôrazom na OS SR a podpory obrany štátu v závislosti od dostupnosti zdrojov;
- určovať plánovacie limity finančných zdrojov, ľudských zdrojov a vecných zdrojov potrebných na zabezpečenie obrany štátu a plnenie jeho medzinárodných záväzkov.

Základné požiadavky na pripravenosť OS SR a na rozvoj ich spôsobilostí, ktoré sú ďalej rozpracované v rámci tvorby vojnového modelu a zdrojovo udržateľného modelu OS SR

---

² Aktuálne: Celkové početné stavy vojakov a zamestnancov a počty hlavných druhov vojenských zbraní, vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky v OS SR v súlade s potrebami zabezpečenia obrany SR a bezpečnosti štátu a v súlade s medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a rozmiestnenie zväzkov, útvarov, úradov a zariadení OS SR k 31. decembru 2024. Smerovanie rozvoja vecných zdrojov je stanovené v Dlhodobom pláne rozvoja rezortu MO SR s výhľadom do roku 2035.

identifikuje ďalší strategický dokument – Vojenská stratégia Slovenskej republiky³. „Pridelovanie zdrojov na plnenie úloh OS SR reflektuje potrebu rovnomerného posilňovania základných pilierov OS SR, ktorými sú vzdelaný, disciplinovaný a morálne zdatný personál, moderná výzbroj a výstroj a náročný a efektívny výcvik. Základným predpokladom úspechu OS SR pri obrane štátu je vôľa a odhodlanie občanov Slovenskej republiky aktívne brániť štát. Nižšia úroveň kvality verejnej správy, hybridné a spravodajské operácie, dezinformačné kampane a cielené šírenie nenávisťných a extrémistických obsahov negatívne vplyvajú na odhodlanie obyvateľov Slovenskej republiky brániť sa pred napadnutím cudzou mocou. Dostupnosť a kvalita ľudských zdrojov na obranu štátu je determinovaná demografickým vývojom, fyzickou kondíciou, psychickou odolnosťou, kvalitou vzdelávania, pracovnými zručnosťami a pracovnou mobilitou občanov Slovenskej republiky. Štruktúra a kvalita národného hospodárstva Slovenskej republiky predurčuje jej možnosti pri vytváraní potrebných nevojenských a vojenských materiálnych zdrojov na obranu štátu. Primerané a dlhodobé stabilné investície do vojenského personálu, zbraňových systémov, obrannej infraštruktúry, materiálového zabezpečenia a logistických služieb tvoria základný ekonomický rámec pre udržateľné zvyšovanie akcieschopnosti, operačnej pripravenosti a rozvoj OS SR. Efektívna podpora obrany štátu zabezpečovaná udržiavaním a rozvojom obrannej infraštruktúry a hospodárskou mobilizáciou na úseku obrany štátu v rámci dodávok tovarov na dopĺňanie strát a spotreby, dodávok štátnych hmotných rezerv, a poskytovania služieb ozbrojeným silám na zabezpečenie obrany štátu a zvyšovanie podielu obranného priemyslu Slovenskej republiky na zabezpečovaní obrany štátu prispieva k zvyšovaniu schopnosti OS SR dlhodobo odolávať ozbrojenému útoku“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021c, s. 4-6).

Konsolidovaná požiadavka na spôsobilosti ozbrojených síl na zabezpečenie obrany štátu v predpokladanom bezpečnostnom prostredí, operačnom prostredí a v predpokladanom zdrojovom rámci na obdobie 10 až 15 rokov⁴ je obsiahnutá v dokumente dlhodobej fázy obranného plánovania – Zdrojovo udržateľnom modeli. Zdrojovo udržateľný model, ktorý vychádza z Vojnového modelu (nazývaného tiež základný model)⁵ identifikuje nové spôsobilosti a sily, ktoré je potrebné vytvoriť, ďalej existujúce sily, ktoré je potrebné udržiavať a rozvíjať, resp. rušiť. A napokon spôsobilosti a sily, ktoré sa

³ Je východiskom nielen pre vojnový a zdrojovo udržateľný model OS SR, ale aj koncepcie rozvoja spôsobilostí, doktríny, vojenské predpisy a plánovacie dokumenty OS SR.

⁴ Zdrojovo podložený zámer v oblasti rozvoja OS SR a organizačných zložiek MO SR predstavuje hlavný plánovací dokument dlhodobej fázy obranného plánovania rezortu MO SR – Dlhodobý plán rozvoja rezortu MO SR na obdobie 10 až 15 rokov. Dlhodobý plán rozvoja rezortu MO SR vychádza zo Zdrojovo udržateľného modelu OS SR a Cieľového modelu MO SR.

⁵ Ide o ďalší z dokumentov dlhodobej fázy obranného plánovania, ktorý predstavuje vojensko-odbornú požiadavku na spôsobilosti ozbrojených síl, ktoré sú potrebné na obranu štátu a plnenie celého spektra úloh ozbrojených síl v súlade s platnou legislatívou SR a jej medzinárodnými záväzkami.

vzhľadom na limitovaný zdrojový rámec a akceptovanie s tým spojených prípadných rizík nebudú vytvárať či rozvíjať. Model definuje aj strategické indikátory, na základe ktorých sa bude posudzovať potreba jeho revízie, a zároveň zadefinuje aj merateľné ukazovatele pre cyklické vyhodnocovanie tempa rozvoja spôsobilostí ozbrojených síl vo vzťahu k aktuálnemu tempu vývoja bezpečnostného a operačného prostredia. Zdrojovo udržateľný model predstavuje v rozsahu stanovených zdrojových limitov návrh štruktúry budúcich OS SR a ich možnosti naplniť cieľ obrannej politiky SR v rozsahu politicko-vojenskej ambície SR, čím pre ostatné disciplíny obranného plánovania určuje požiadavky na kvalitatívny a kvantitatívny rámec budovania OS SR. Zdrojovo udržateľný model OS SR *„prispôbuje vojnový model dlhodobej predikcii zdrojov vyčleňovaných pre MO SR v závislosti od vývoja ekonomiky SR, berúc do úvahy mieru akceptovaného rizika vyplývajúceho zo skutočnosti, že predpokladaný zdrojový rámec nepokryje v plnom rozsahu plnenie všetkých úloh v oblasti obrany štátu“* (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a, s. 25).

Záverom tejto časti príspevku považujeme za dôležité zdôrazniť, že problematika plánovania obranných zdrojov výrazne determinuje aj proces generovania bojového potenciálu jednotiek ozbrojených síl, ktoré predstavujú rozhodujúci výkonný prvok systému obrany SR. *„Obstarávanie ľudských a materiálnych zdrojov predstavuje zdrojové pokrytie schváleného projektu nových a reorganizovaných jednotiek. Pre vykonávanie tejto činnosti je determinujúcou podmienkou dispozícia relevantných strategických zdrojov, t. j. existencia takého limitu počtu vojenského personálu a rozpočtových finančných prostriedkov, ktoré umožňujú realizáciu „projektu“* (Židek, Majchút, 2015, s. 76).

2 METODIKA PLÁNOVANIA ZDROJOV

Cieľ obranného plánovania na úrovni rezortu MO SR⁶ sa realizuje prostredníctvom procesov obranného plánovania, ktoré majú zabezpečiť (okrem iného) aj predvídateľnosť a stabilitu⁷ vynakladania finančných zdrojov rezortu MO SR. Kvalitné nastavenie procesu obranného plánovania zameraného na dosahovanie cieľov (vytvorenie/udržanie/rozvoj spôsobilostí) má zásadný význam pre plnenie cieľov v oblasti budovania spôsobilostí rezortu MO SR a pre efektívne, účelné a hospodárne vynakladanie zdrojov. Neoddeliteľnou súčasťou procesu obranného plánovania je kontrolná činnosť manažérov na všetkých stupňoch riadenia a velenia. Kontrolná činnosť v oblasti obranného plánovania je prioritne zameraná

⁶ Ktorým je identifikácia, vytváranie, rozvoj a udržiavanie požadovaných spôsobilostí rezortu MO SR s dôrazom na rozvoj OS SR a podpory obrany štátu pri napĺňaní politicko-vojenskej ambície SR, participácii na plnení úrovne ambície (angl. Level of Ambition – LoA) NATO/ EÚ a plnení úloh vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády.

⁷ Predvídateľný a stabilný zdrojový rámec vo výške 2 % HDP (z toho 20 % pre modernizáciu) je základným predpokladom úspešnosti obranného plánovania.

na zdôvodnenie oprávnenosti požiadaviek na zdroje identifikovaných na základe analýzy cieľov z pohľadu stanovených priorít udržiavania a rozvoja spôsobilostí a zdrojových možností.

Plánovanie zdrojov je zamerané na účelné a efektívne rozdelenie disponibilných obranných zdrojov stanovením plánovacích limitov na zabezpečenie prevádzky a rozvoja ozbrojených síl, ostatných súčastí rezortu MO SR a ďalších prvkov systému obrany štátu. Procesy plánovania zdrojov musia dať odpoveď na otázku, v akom rozsahu budú požiadavky z plánovania síl podľa stanovených priorít zabezpečené.

Problematiku plánovania zdrojov bližšie upravuje II. časť Metodiky obranného plánovania (2021) v subkapitole Plánovanie zdrojov. Plánovanie zdrojov sa uskutočňuje vo všetkých fázach obranného plánovania. V rámci dlhodobého plánovania sú spracúvané prognózy pre oblasť vývoja finančných, ľudských a vecných zdrojov predpokladaných na zabezpečenie obrany štátu a plnenie jeho medzinárodných záväzkov na základe dlhodobých požiadaviek a prognóz rozvoja spôsobilostí v oblasti materiálu, komunikačných a informačných systémov, vojenskej techniky, ako aj prípravy vojsk, spôsobov vedenia boja a operácií. Výsledkom tejto fázy plánovania zdrojov je dlhodobý plán.

Vo fáze strednodobého plánovania zdrojov – programovania sa každoročne spracúva a schvaľuje Programový plán rezortu MO SR⁸ rozdeľujúci všetky disponibilné zdroje na priority, ktoré sú určené Smernicou pre obranné plánovanie SR následne rozpracovanou do Smernice ministra obrany SR pre obranné plánovanie. Zdroje sú rozčlenené do jednotlivých programov podľa schválenej programovej štruktúry. Výsledok programovania je preklopený do viacročného rozpočtu.

Vo fáze krátkodobého plánovania zdrojov – rozpočtovania sa na základe schváleného Programového plánu rezortu MO SR a viacročného rozpočtu vypracúva rozpis rozpočtu kapitoly MO SR, na základe ktorého sú spresňované ročné plány programových prvkov, plány v oblasti ľudských zdrojov, výcvikové plány OS a sú spresňované jednotlivé projekty rozvoja.

Plánovanie zdrojov je zároveň uskutočňované na všetkých úrovniach obranného plánovania. Medzinárodná úroveň je reprezentovaná hlavne podieľaním sa SR na spoločnom financovaní NATO (angl. NATO Common Funding), t. j. financovaní zo spoločného vojenského rozpočtu NATO, teda nad rámec spôsobilostí poskytovaných z národných zdrojov. Projekty

---

⁸ Programový plán rezortu MO SR predstavuje každoročne schvaľovaný realizačný dokument strednodobej fázy obranného plánovania, výsledkom ktorej je vyvážené rozloženie ľudských a finančných zdrojov na úlohy vyplývajúce rezortu MO z platnej legislatívy a medzinárodných záväzkov. Inými slovami, predstavuje transparentné pridelenie dostupných zdrojov na splnenie programov a ich častí s nevyhnutnou mierou podrobnosti tak, aby bolo možné riadiť procesy pridelenia týchto zdrojov a reagovať na zmeny v plánoch výstavby (rozvoja) rezortu MO. Programový plán rezortu MO SR je dokumentom, ktorý zabezpečuje implementáciu plnenia cieľov dlhodobého plánu rozvoja obrany v súlade s disponibilnými finančnými zdrojmi.

spoločného financovania programov a projektov koordinujú medzinárodné agentúry NATO. Rozsah, obsah a podiel financovania je riadený a koordinovaný výbormi Medzinárodného štábu NATO. Platby do spoločných rozpočtov a fondov, ktorých je SR účastníkom sa realizujú z kapitoly MO SR. Ďalšou formou financovania nad rámec spôsobilostí poskytovaných z národných zdrojov je spoločné financovanie EÚ (angl. EU Common Funding). V tejto súvislosti je potrebné spomenúť najmä mechanizmus Athena, prostredníctvom ktorého je realizované financovanie vojenských operácií EÚ. A ďalej nástroj na posilnenie spolupráce členských štátov najmä v oblastiach budovania obranných a vojenských spôsobilostí, spolupráce v európskych programoch vyzbrojovania, harmonizácie obranného plánovania a výskumu a vývoja označovaný ako Stála štruktúrovaná spolupráca (angl. Permanent Structured Cooperation – PESCO) v rámci EÚ.

Plánovanie zdrojov na národnej a rezortnej úrovni je realizované nasledovne. Plánovanie limitov finančných zdrojov zahŕňa vypracovanie predikcie dlhodobého makroekonomického vývoja SR, stanovenie percentuálneho podielu obranných výdavkov z HDP štátu, stanovenie limitov finančných zdrojov vyčlenených pre rezort MO SR a na podporu obrany štátu (vrátane hospodárskej mobilizácie). Gestorom plánovania finančných zdrojov je Sekcia obrannej politiky MO SR. Plánovanie finančných zdrojov je realizované nasledovným postupom (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a):

1. Na základe dlhodobej prognózy makroekonomického vývoja SR⁹ sú definované predpokladané výdavky na obranu štátu a výdavky pre samotnú kapitolu MO SR. Prognózy sú využívané pri vytváraní a posudzovaní návrhov modelov OS SR, MO SR a jeho súčastí.
2. Finančné zdroje na zabezpečenie obrany sú plánované v rozpočte rezortu MO SR, v rozpočtoch ďalších ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy, ktoré sa podieľajú na plnení úloh medzirezortných programov Podpora obrany štátu a Hospodárska mobilizácia¹⁰.
3. Finančné zdroje sú zabezpečované z rozpočtových prostriedkov rezortu MO SR, z rozpočtových prostriedkov ostatných ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ktoré sa podieľajú na zabezpečení obrany štátu prostredníctvom medzirezortných programov obrany formou účelového

⁹ Vypracúva ju Inštitút finančnej politiky Ministerstva financií SR.

¹⁰ Uvedené naznačuje, že obrana štátu má medzirezortný charakter, napriek tomu, že opatrenia v oblasti obrany štátu sa vykonávajú primárne prostredníctvom budovania a udržiavania spôsobilostí v rezorte MO SR. Požiadavky na finančné zdroje pre plnenie úloh uvedených medzirezortných programov si uplatňujú účastníci programu samostatne ako požiadavky na účelové finančné prostriedky na Ministerstve financií SR v súlade s limitmi stanovenými v Smernici pre obranné plánovanie SR.

vyčlenenia rozpočtových prostriedkov v kapitolách dotknutých rezortov a z iných zdrojov podľa rozhodnutia vlády SR.

4. Rozsah požiadaviek na zabezpečenie podpory ozbrojených síl v prípade krízovej situácie definuje MO SR. Objem finančných prostriedkov na plnenie jednotlivých úloh v rámci zaistenia obrany SR stanovuje vláda SR Smernicou pre obranné plánovanie SR a tiež Národná rada SR pri schvaľovaní rozpočtu verejnej správy.

Výsledkom plánovania finančných zdrojov je určenie záväzného postupu a rozdelenie finančných zdrojov určených na reálne zabezpečenie požadovaných kapacít a schopností ozbrojených síl a podpory obrany štátu. V procese realizácie ročného rozpočtu sa návrhy na riešenie zásadných disproporcií v plnení plánov a návrhov na zmeny priorit, cieľov a záväzných ukazovateľov vrátane možných zmien medzi programami realizujú v súlade s postupmi uvedenými v časti metodiky Obranné plánovanie v rezorte MO SR v odseku Riadenie obranného plánovania rezortu MO SR¹¹ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a).

Ďalšou podmienkou pre zabezpečenie obrany štátu je dostupnosť a kvalifikácia ľudských zdrojov (personálu). „*Základným predpokladom úspechu OS SR pri obrane štátu je vôľa a odhodlanie občanov Slovenskej republiky aktívne brániť štát. Dostupnosť a kvalita ľudských zdrojov na obranu štátu je determinovaná demografickým vývojom, fyzickou kondíciou, psychickou odolnosťou, kvalitou vzdelávania, pracovnými zručnosťami a pracovnou mobilitou občanov Slovenskej republiky*“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021c, s. 5-6).

Základným východiskom pre plánovanie personálu sú požiadavky na zabezpečenie úloh a cieľov stanovených v strategických dokumentoch SR (Bezpečnostná stratégia, Obranná stratégia a Vojenská stratégia), pričom sa vychádza zo zdrojových možností s preferenciou aktívneho personálu s doplnením aktívnymi zálohami¹² a po splnení zákonných podmienok aj vojakmi v zálohe. Potreby plánovania a rozvoja personálu vychádzajú z personálnej stratégie rezortu obrany predkladanej v Dlhodobom pláne rozvoja

¹¹ V rámci krátkodobej fázy obranného plánovania sa synchronizácia plánovacieho procesu dosiahne tak, že v priebehu rozpočtového roka Sekcia obrannej politiky MO SR v spolupráci s manažérmi programov a podprogramov rezortu MO SR, Sekciou ekonomiky MO SR a všetkými relevantnými organizačnými zložkami MO SR a GŠ OS SR zabezpečí, aby návrhy strategických a koncepčných rozhodnutí v oblasti obranného plánovania majúce vplyv na rozpočet kapitoly MO SR boli doplnené o identifikáciu a zhodnotenie možných dopadov na plnenie priorit rozvoja spôsobilostí v rezorte MO SR v stanovených termínoch predtým, ako minister obrany prijme rozhodnutie. Účelom tohto procesu je usmernenie re-alokácie zdrojov v oblasti obranného plánovania a tiež poskytnutie lepšieho kontextu pre rozhodnutie ministra obrany.

¹² Plánovanie počtov aktívnych záloh vychádza z plánov Generálneho štábu OS SR na celkové počty vojakov v zálohe zaradených do aktívnych záloh, ktoré majú byť dosiahnuté v určitom plánovacom období a sú podmienené schválením plánovacích finančných prostriedkov pre výcvik a celkové zabezpečenie aktívnych záloh.

rezortu MO SR, ktorý určuje potrebný počet a štruktúru personálu z hľadiska zámerov a cieľov rezortu obrany ako aj časového horizontu ich plnenia. V rámci strednodobého plánovania plánovanie personálu vychádza z vyššie spomínaného dlhodobého plánu a stanoveného záväzného limitu personálu uvedeného v Smernici pre obranné plánovanie SR na príslušné plánovacie obdobie (plánovací cyklus), ktorý je rozdelený v rámci programu Obrana na podprogramy Riadenie a podpora obrany a Velenie a zaručovanie obrany po kategóriách. Súčasťou plánovania personálu je aj plánovanie zdrojov na jeho prípravu, udržiavanie, rozvoj a penzionovanie. Limitujúcim faktorom pri plánovaní personálu je demografický vývoj populácie SR.

Keďže plánovanie personálu je neoddeliteľnou súčasťou plánovania síl, postupy plánovania ľudských zdrojov sú obsiahnuté v Metodike plánovania síl v časti Personál¹³. Plánovanie personálu je realizované na všetkých plánovacích úrovniach a vo všetkých fázach plánovacieho cyklu, gestorom plánovania personálu je Služobný úrad MO SR a Sekcia personálnych a sociálnych činností v spolupráci s GŠ OS SR.

Oblasť plánovania ľudských zdrojov zahŕňa (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a):

1. stanovenie plánovacích limitov do úrovne podprogramu;
2. stanovenie celkových početných stavov profesionálnych vojakov OS (vrátane vyčlenených) a zamestnancov tvoriacich civilný personál ozbrojených síl, o ktorých rozhoduje vláda SR;
3. stanovenie celkových početných stavov zamestnancov v štátnej službe a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme zamestnaných na MO SR a v rozpočtových organizáciách, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti MO;
4. stanovenie vnútorného organizačného členenia zväzkov, útvarov, jednotiek, úradov a zariadení OS a ich logistické zabezpečenie.

Limity ľudských zdrojov sú sledovanou a usmerňovanou kategóriou. Na daný rozpočtový rok sú stanovované vládou SR pre jednotlivé ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy v rámci procesu schvaľovania návrhu rozpočtu verejnej správy. Návrhy plánovacích limitov ľudských zdrojov sú členené podľa programovej štruktúry MO SR¹⁴. Na limity počtov profesionálnych vojakov (mimo vojenského spravodajstva) stanovených vládou schválenou Smernicou pre obranné plánovanie SR nadväzuje tzv. systemizácia. Systemizáciu miest profesionálnych vojakov, v rámci celkových početných stavov

¹³ Súčasťou plánovania síl je aj mobilizácia OS SR zabezpečujúca prechod ozbrojených síl z mierovej na vojnovú organizačnú štruktúru.

¹⁴ Smernica pre obranné plánovanie SR v plánovacích limitoch ľudských zdrojov neobsahuje plánovacie limity na profesionálnych vojakov a zamestnancov Vojenského spravodajstva.

profesionálnych vojakov schválených vládou SR, v členení podľa hodností určuje MO SR. Tabuľkové počty profesionálnych vojakov ozbrojených síl v členení podľa hodností a civilného personálu ozbrojených síl v členení podľa funkcií sú súčasťou dokumentu s názvom: Vnútorne organizačné členenie zväzkov, útvarov, jednotiek, úradov a zariadení ozbrojených síl a ich logistické zabezpečenie, ktorý predkladá ministrovi obrany na schválenie náčelník Generálneho štábu OS SR (ďalej len GŠ OS SR)¹⁵.

Výsledkom procesu plánovania v rezorte MO SR sú aj vecné zdroje potrebné na zaistenie obrany štátu. Vecné zdroje sú sledovanou kategóriou a určujú sa v súlade s potrebami zabezpečenia obrany a bezpečnosti štátu a medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná. Predmetom plánovania vecných zdrojov je určenie počtov hlavných druhov vojenských zbraní, vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky, ktoré sú schvaľované vládou SR na návrh MO SR v rámci krátkodobej fázy na jeden rok dopredu. Gestorom plánovania vecných zdrojov v rezorte MO SR je Sekcia obrannej politiky MO SR. V rámci fázy dlhodobého obranného plánovania sa plánovacie limity zdrojov stanovujú v dlhodobom pláne rozvoja ministerstva obrany. V rámci fázy strednodobého plánovania sa plánovacie limity zdrojov rozpracúvajú v Programovom pláne rezortu MO SR a vo viacročnom rozpočte. Vo fáze krátkodobého plánovania sú plánovacie limity zabezpečené v rozpočte kapitoly MO SR. Na základe Programového plánu rezortu MO SR sa vypracúva návrh rozpočtu kapitoly MO SR na prvé tri roky do štruktúry výdavkov podľa rozpočtovej klasifikácie, funkčnej klasifikácie a podľa rozpočtových, prípadne príspevkových organizácií rezortu MO SR. Z Rozpisu rozpočtu kapitoly MO SR na nasledujúci rok je generovaný elektronický Plán obstarávania zákaziek a následne je vypracovaný Plán obstarávania zákaziek (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a).

Záverom tejto časti príspevku je potrebné zdôrazniť, že dôležitosť obrany a bezpečnosti spočíva vo vytváraní podmienok pre dlhodobú existenciu spoločnosti ukotvenej v určitom územnom priestore, kde musí existovať aj národohospodársky systém, ktorý bude vytvárať a udržiavať zdroje pre zabezpečenie obrany a bezpečnosti. Základným predpokladom pre naplnenie požiadaviek na zabezpečenie obrany a rozvoja obranných spôsobilostí SR je tak nielen dostupnosť, ale aj dlhodobá stabilita zdrojov – finančných, ľudských i materiálnych, s čím sú spojené rozsiahle konsekvencie pre súčasnú prax. V kontexte riešenej problematiky je potrebné sústrediť pozornosť najmä na strednodobý plánovací horizont. Cieľom tejto fázy obranného plánovania je určenie vyváženého postupu a efektívneho rozloženia ľudských a finančných zdrojov na zabezpečenie požadovaných

¹⁵ Systemizáciu miest profesionálnych vojakov v členení podľa hodností vyčlenených mimo OS vrátane vojenskej polície, systemizáciu zamestnancov v členení podľa funkcií a systemizáciu zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v členení podľa funkcií (t. j. plánované počty) za MO SR a jeho súčasť predkladá ministrovi obrany na schválenie manažér programu (resp. podprogramu) prostredníctvom programového plánu.

kapacít a spôsobilostí organizačných zložiek ministerstva obrany SR a iných organizačných útvarov v pôsobnosti MO SR a OS SR.

3 POZNATKY Z PRAXE

Tak ako sme už naznačili vyššie, problematiku zdrojového zabezpečenia rozvoja obranných spôsobilostí Slovenskej republiky upravujú viaceré dokumenty. S ohľadom na limitovaný rozsah príspevku sa v nasledujúcej kapitole venujeme len predmetnému obsahu vybraných riadiacich a plánovacích dokumentov dlhodobej a strednodobej fázy obranného plánovania.

Jedným z hlavných predpokladov zabezpečenia obrany štátu je dlhodobé a predvídateľné vyčleňovanie dostatočných finančných zdrojov a ich efektívne a transparentné využitie. Národná rada Slovenskej republiky v Obrannej stratégii SR schválila, že SR zabezpečí na obranu štátu finančné zdroje v súlade so záväzkami v NATO a EÚ s ambíciou dosiahnuť úroveň 2 % HDP v roku 2024 a ďalej ich udržiavať aspoň na tejto úrovni (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021b). Ako sa uvádza v Dlhodobom pláne rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035 (ďalej len DP 2035¹⁶): „*Vybudovanie potrebných kapacít a spôsobilostí rezortu obrany si do roku 2035 vyžiada cca 38 mld. EUR. V prípade, že požadované zdroje pre MO SR nebudú alokované v tejto výške, dôjde k oneskoreniu plnenia ambície v jednotlivých míľnikoch, prípadne k neplneniu plánov rozvoja spôsobilostí a rušeniu už existujúcich spôsobilostí. Naopak, v prípade, že dôjde k investíciám nad minimálnu hranicu 2 %, dôjde k urýchleniu plnenia stanovených cieľov v oblastiach personálu, infraštruktúry, zabezpečenia spojeneckých síl, techniky a materiálu. Dlhodobou ambíciou je v prípade vyčleňovania minimálne 2 % HDP na obranu vynakladať na personál maximálne 50 % ročného limitu finančných zdrojov MO SR. Minimálne 20 % z obranných výdavkov bude určených na hlavnú výzbroj a techniku ozbrojených síl a súvisiaci výskum a vývoj s cieľom smerovať k 2 % z obranných výdavkov na obranný výskum a vývoj*“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2022a, s. 6). V Dlhodobom pláne rozvoja podpory obrany štátu sa uvádza, že: „*Výskum a vývoj v oblasti obrany štátu je nutné viac zamerať najmä na rozvoj kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl zvýšenými výdavkami a stabilitou a transparentnosťou rozvojových priorít. Dlhodobý rozvoj podpory obrany štátu reaguje aj na plánovanú obmenu vojenskej techniky a materiálu a na plánované navyšovanie počtu profesionálnych vojakov*“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2022b, s. 3-4).

¹⁶ Na DP 2035 nadviažu strednodobé riadiace a plánovacie dokumenty, ktoré rozpracujú dlhodobé ciele a postupy do strednodobej fázy obranného plánovania v súlade s reálnym zdrojovým a časovým rámcom a následne do krátkodobej fázy obranného plánovania, ktorá určí záväzný postup a rozdelenie finančných zdrojov.

Medzi hlavné priority rozvoja rezortu MO SR patrí aj rozvoj personálu. Celkový počet personálu v rámci MO SR (do konca roku 2035) bude zohľadňovať nárast požiadaviek a objemu úloh plnených MO SR. Aj pre úspešné plnenie úloh ozbrojených síl je potrebné naplnenie jednotiek personálom na požadovanú úroveň. *„Personál je kľúčovým faktorom pre zvyšovanie operačnej pripravenosti OS SR. Hlavnou prioritou v oblasti personálu OS SR bude postupný nárast počtu profesionálnych vojakov. Naplnenosť sa bude prioritne zvyšovať v silách vysokej pripravenosti na 90 % a v silách nižšej pripravenosti na 75 %, ktorých naplnenosť je nevyhnutná pre plnenie priorít rozvoja OS SR, predovšetkým na obranu SR a pre plnenie Cieľov spôsobilosti 2021 NATO pre SR s dôrazom na ťažkú mechanizovanú brigádu“* (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2022a, s. 14).

V kontexte vecných zdrojov potrebných na zabezpečenie obrany štátu je potrebné venovať náležitú pozornosť najmä tvorbe a udržiavaniu predpísaných zásob munície a materiálu ozbrojených síl, dopĺňaniu chýbajúceho materiálu, zabezpečeniu prevádzkyschopnosti bojovej a zabezpečujúcej techniky, zbraní a zbraňových systémov. Empirické poznatky ukazujú, že s ohľadom na stav výzbroje, techniky a materiálu našich OS je v ostatnom období pozornosť sústredená hlavne na problematiku vyzbrojovania. *„Základom pre budovanie a rozvoj spôsobilostí schopných zaručovať obranu štátu je modernizácia výzbroje, techniky, materiálu a komunikačných a informačných systémov, respektíve celková obmena zastaranej techniky, pri ktorej ďalšie vylepšovanie už nie je efektívne. Pri príprave projektov vyzbrojovania je zámerom nájsť čo najefektívnejšie riešenie pri dodržaní platnej legislatívy a princípu „hodnoty za peniaze“. Hlavné projekty vyzbrojovania sa budú v súlade so závermi štúdií realizovateľnosti realizovať formou samostatných projektov alebo účasťou v medzinárodných projektoch. SR sa bude aktívne podieľať na iniciatívach NATO a využívať agentúry NATO, bude participovať na nových iniciatívach EÚ (PESCO, CARD) a podľa možností spolupracovať v rámci regionálnych zoskupení (V4, V4+). V rámci projektov vyzbrojovania, spolu s účelovou podporou výskumu a vývoja na podporu obrany štátu, sa budú prednostne využívať kapacity a možnosti obranného priemyslu SR. Súčasne sa budú podporovať aktivity tohto priemyslu na zabezpečenie zvyšovania konkurencieschopnosti, vývoja a rozvoja jeho obranných schopností, pri presadzovaní sa na zahraničných trhoch a pri spolupráci s EÚ a NATO“* (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2017, s. 11).

Problematika zdrojového zabezpečenia rozvoja obranných spôsobilostí SR je obsiahnutá aj v Smernici pre obranné plánovanie Slovenskej republiky na roky 2025 až 2030. *„Dostupnosť a dlhodobá stabilita zdrojov je základným predpokladom na naplnenie požiadaviek na zabezpečenie obrany a rozvoja obranných spôsobilostí SR. Požiadavky na zdrojové zabezpečenie rezortu MO SR prioritne vychádzajú z cieľového stavu definovaného Dlhodobým plánom rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035 a Plánmi implementácie Cieľov spôsobilostí, ktoré sú napĺňané v závislosti od zdrojových možností kapitoly MO SR. Požiadavky na zdrojové zabezpečenie príslušných ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou*

pôsobnosťou vyplývajú z opatrení v oblasti plnenia Cieľov spôsobilostí, podpory obrany štátu, HNS a posilňovania odolnosti štátu, ktoré sú napĺňané postupnými krokmi v závislosti od zdrojových možností kapitoly príslušných subjektov“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2023, s. 3-4). Smernica pre obranné plánovanie Slovenskej republiky na príslušné roky stanovuje aj zámery, priority, úlohy a zdrojový rámec pre plnenie úloh na zabezpečenie obrany štátu v oblasti budovania kapacít a spôsobilostí. Ide pritom o základný riadiaci dokument strednodobej fázy obranného plánovania SR, ktorým vláda SR usmerňuje obranné plánovanie s výhľadom na tri až šesť rokov. Cieľom smernice je zabezpečiť vyvážený postup a efektívne rozloženie finančných zdrojov na zabezpečenie požadovaných kapacít a spôsobilostí SR. Súčasťou smernice sú aj plánovacie východiská finančných, ľudských a vecných zdrojov pre budovanie a udržiavanie kapacít a spôsobilostí SR, predmetná časť dokumentu sa pritom venuje len plánovaniu limitov zdrojov rezortu MO SR¹⁷. S ohľadom na problém súčasnej naplnenosti OS SR považujeme za dôležité upriamiť pozornosť najmä na plánovacie východiská ľudských zdrojov. Prax ukazuje, že plánované počty profesionálnych vojakov výrazne presahujú systemizáciu schválenú vládou SR a počty štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme zároveň presahujú oznámené limity Ministerstvom financií SR pre stanovené plánovacie obdobie. Nárast počtu profesionálnych vojakov do roku 2025 je výraznejší z dôvodu, že do začiatku roku 2027 má SR disponovať ťažkou mechanizovanou brigádou v silách vysokej pripravenosti, čo vyžaduje minimálne 90 % naplnenosť jej súčastí. (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2023).

„Účelom plánovania limitov finančných zdrojov je stanoviť finančný rámec na plnenie úloh zabezpečenia obrany štátu. Limity finančných zdrojov sú plánované v súlade s funkčnou klasifikáciou výdavkov na obranu. Plánovacie limity finančných zdrojov vychádzajú z predikcie vývoja HDP. Účelom plánovania limitov ľudských zdrojov je stanoviť maximálne počty vojenského a civilného personálu rezortu MO SR. Účelom plánovania limitov vecných zdrojov je stanoviť maximálne počty vojenských zbraní, vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky potrebných na zabezpečenie obrany SR v súlade s medzinárodnými záväzkami v oblasti kontroly zbrojenia a odzbrojenia. Limity vecných zdrojov sú každoročne schvaľované vládou SR na nasledujúci kalendárny rok“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2021a, s. 99).

S cieľom stanoviť priority a úlohy v rámci zdrojových možností rezortu ministerstva obrany je vydávaná Smernica ministra obrany Slovenskej republiky pre obranné plánovanie. Ide o rezortný dokument, ktorý iniciuje a usmerňuje strednodobú fázu obranného plánovania (programovania) a vypracovanie strednodobého dokumentu – programového

¹⁷ Plánovanie limitov zdrojov iných ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy je vykonávané samostatne v gescii predmetných orgánov štátnej správy.

Medzinárodná vedecká konferencia
„AKTUÁLNE PROBLÉMY VOJENSKEJ LOGISTIKY A MANAŽMENTU ZDROJOV
V OBLASTI OBRANY A BEZPEČNOSTI - 2024“
23. októbra 2024, Liptovský Mikuláš

plánu v rámci rezortu ministerstva obrany na obdobie šiestich rokov (t. j. obdobie príslušného programovacieho cyklu). Plánovacie limity ľudských a finančných zdrojov uvedené v smernici sú pre programovanie záväzné. „*Ľudské a finančné zdroje determinujú veľkosť a kvalitu ozbrojených síl a úroveň technológií, ktoré možno využiť na dosiahnutie a udržanie požadovaných kapacít a spôsobilostí a požadovaného stupňa operačnej pripravenosti. Ďalším predpokladom požadovaného rozsahu rozvoja kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl je naplnenie požiadavky, aby v prípade potenciálneho vyslania OS SR do neplánovaných vojenských operácií a misií mimo územia štátu, v nadväznosti na rozhodnutia vlády SR a Národnej rady SR, boli finančné prostriedky na tieto operácie zabezpečované mimo rámca výdavkov kapitoly MO SR na príslušný rozpočtový rok*“ (Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, 2022c, s. 16). Bližšie pozri tabuľku 1 a tabuľku 2.

Tabuľka 1 Plánovacie limity ľudských zdrojov

Podprogram Program	Kategória	Kalendárny rok					
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Riadenie a podpora obransy	profesionálni vojaci*	1 824	1 840	1 854	1 855	1 855	1 855
	štátni zamestnanci	593	593	593	593	593	593
	zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme **	1 824	1 829	1 834	1 839	1 844	1 844
	SPOLU	4 241	4 262	4 281	4 287	4 292	4 292
Velenie a zaručovanie obransy	profesionálni vojaci	15 325	16 531	17 736	18 199	18 663	19 126
	štátni zamestnanci	0	0	0	0	0	0
	zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme	4 480	4 480	4 480	4 480	4 480	4 480
	SPOLU	19 805	21 011	22 216	22 679	23 143	23 606
SPOLU Obrana	profesionálni vojaci*	17 149	18 371	19 590	20 054	20 518	20 981
	štátni zamestnanci	593	593	593	593	593	593
	zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme**	6 304	6 309	6 314	6 319	6 324	6 324
	CELKOM	24 046	25 273	26 497	26 966	27 435	27 898

Poznámka: Plánovacie počty PrV a zamestnancov vychádzajú z plánovanej naplnenosti tabuľkových počtov v zmysle Vnútorného organizačného členenia zväzkov, útvarov, jednotiek a zariadení ozbrojených síl a budú naplnené v rámci disponibilných zdrojov v EK 610 Mzdy a platy.

* V počte profesionálnych vojakov nie je každoročne zahrnutých 80 príslušníkov ÚVN Ružomberok.

** V počte sú každoročne započítaní aj zmluvní zamestnanci (VŠC Dukla Banská Bystrica).

Zdroj: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Smernica ministra obrany Slovenskej republiky pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029. Bratislava. 2022

Tabuľka 2 Plánovacie limity finančných zdrojov

Program/podprogram	Manažér***	Kalendárny rok		
		2024	2025	2026
096 Obrana	GT SÚMO/ NGŠ OS SR	1 969 539 983	2 070 070 026	1 989 199 979
095 Rozvoj obrany	GR SEMOD/ GR SEMaI	624 978 246	696 812 721	838 440 058
06E01 Výskum a vývoj na podporu obrany štátu - MO SR*	GR SEMOD	4 000 000	4 500 000	5 000 000
05T0B Oficiálna rozvojová pomoc - MO SR	R ÚEaPS v OS a OZ SR	178 000	30 000	32 000
06H02 Hospodárska mobilizácia - MO SR	R OdKR	3 500 000	3 500 000	3 500 000
0AU06 Účasť civilných expertov na aktivitách krízového manažmentu mimo územia SR - MO SR	GR SEOP	460 022	458 794	458 794
0DB02 Realizácia II. etapy implementácie MZP SZO v Slovenskej republike -MO SR	Veliteľ VZ OS SR v súčinnosti s VÚHE	1 000	1 000	1 000
SPOLU**		2 602 657 251	2 775 372 541	2 836 631 831

* V súlade s PVV SR je potrebné prijať opatrenia v oblasti výskumu a vývoja tak, aby sa podiel výdavkov na obranný výskum zvyšoval na úroveň 1 % obranného rozpočtu. V rámci podprogramu nie sú zahrnuté finančné zdroje na plnenie úloh vyplývajúcich z účasti v rámci PESCO. Navýšenie finančných prostriedkov na plnenie týchto úloh bude realizované na základe rozpracovania prijatých záväzkov a projektov v oblasti PESCO v rámci stanovených limitov.

** Plánovacie limity finančných zdrojov kapitoly MO SR v rokoch 2023 až 2024 sú uvedené bez zdroja- FOND 72 (viď § 17 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Zdroj: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Smernica ministra obrany Slovenskej republiky pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029. Bratislava. 2022

Záverom tejto časti článku považujeme za dôležité uviesť, že v roku 2025 by podľa vládou schváleného návrhu rozpočtu mali celkové výdavky na zabezpečenie obrany SR predstavovať 2 % HDP, čím Slovensko naplní jeden zo svojich záväzkov voči NATO. „Bude to 2,78 miliardy eur, čo by predstavovalo medziročný nárast vo výške 167 miliónov. Je nepochybné, že časť z tejto sumy bude určená aj na podporu domáceho obranného priemyslu, ktorý predstavuje jednu z priorít súčasnej vlády. Vláda po svojom nástupe investovala do domáceho obranného priemyslu 100 miliónov eur, s cieľom zabezpečiť jeho reštart, zlepšiť konkurencieschopnosť a v neposlednom rade zvýšiť jeho podiel na obranschopnosti štátu“ (Vitko, 2024, s. 23).

ZÁVER

Vojensko-ekonomické potreby štátu svojou podstatou predstavujú špecifický komplex ekonomických požiadaviek, ktorých uspokojenie všestranne zabezpečuje obranu zvrchovanosti a územnej celistvosti, princípov demokracie a právneho štátu, života občanov a ich majetku, ochranu a posilňovanie mieru medzi národmi. Dosiahnutie požadovanej úrovne zabezpečenia obranyschopnosti štátu a plnenia jeho medzinárodných záväzkov v oblasti obrany, vrátane požadovanej kvality vyzbrojenia a vycvičenosti ozbrojených síl (súhrnne tzv. obrannej, resp. vojenskej sily štátu) si vyžaduje odčerpanie určitého množstva vzácných zdrojov, ktoré mohli byť využité v iných oblastiach, čím dochádza k ovplyvneniu aj ďalších zložiek života spoločnosti. V kontexte riešenej témy to znamená potrebu poukázať najmä na ekonomické základy obrannej sily štátu, keďže ekonomika (národné hospodárstvo) je pre rozsah a kvalitu obrany určujúca. Zabezpečenie obranyschopnosti kladie na hospodárstva štátov vysoké nároky, pričom požiadavky ekonomického charakteru na vyčleňovanie nemalých častí HDP krajín v záujem zaistenia svojej obranyschopnosti neustále rastú.

Záujmom každého štátu je byť pripravený pre prípad nutnosti brániť svoje záujmy tak, aby táto príprava i samotná obrana bola na jednej strane čo najúčinnějšía a na druhej strane zdrojovo čo najmenej náročná. Skúsenosti z praxe potvrdzujú, že ako každá vnútorne zložitá a zdrojovo náročná činnosť, ak požadujeme, aby bola realizovaná efektívne, musí byť dôsledne riadená, a teda aj vopred naplánovaná. Problematike plánovania obranných zdrojov Slovenskej republiky je preto potrebné nielen venovať náležitú pozornosť, či už v teoretickej alebo praktickej rovine, ale danú problematiku aj ďalej rozvíjať a poznatky z nej šíriť, čo bolo i zámerom autorky predkladaného článku.

Veríme, že prezentované informácie môžu nájsť svoje ďalšie využitie najmä pri realizácii skúmania a šírenia poznatkov z predmetnej problematiky v budúcnosti, ale aj v samotnej praxi v oblasti plánovania zdrojov na zabezpečenie obrany štátu vrátane plnenia medzinárodných záväzkov v oblasti obrany pri budovaní obranných spôsobilostí Slovenskej republiky.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- JIRÁSKOVÁ, Soňa. 2022. *Ekonomika obrany : vybrané kapitoly : učebnica pre vysoké školy*. 1. vyd. - Liptovský Mikuláš : Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, 2022. - 325 s. ISBN 978-80-8040-626-4. Doi: 10.52651/eovk.b.2022.9788080406271.
- OLEJNÍČEK, Aleš a KRČ, Miroslav. 2020. *Ekonomika obrany a bezpečnosti*. I. časť. Brno : Univerzita obrany v Brně, 2020. 184 s. ISBN 978-80-7582-148-5.

- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2016. *Biela kniha o obrane Slovenskej republiky*. 2016. [online]. [cit. 2024-10-30]. Dostupné na internete: https://www.mod.gov.sk/data/BKO2016_HQ.pdf
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2017. *Návrh dlhodobého plánu rozvoja obrany s dôrazom na výstavbu a rozvoj ozbrojených síl Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2030*. 2017. [online]. [cit. 2024-11-05]. Dostupné na internete: <https://www.mod.gov.sk/materialy-a-dokumenty/>
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2021a. *Metodika obranného plánovania*. [online]. [cit. 2024-10-30]. Dostupné na internete: <http://odop.mil.sk/wp-content/uploads/2021/06/Methodika-pre-obranne-planovanie.pdf>
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2021b. *Obranná stratégia Slovenskej republiky*. [online]. [cit. 2024-10-30]. Dostupné na internete: https://www.mosr.sk/data/files/4286_obranna-strategia-sr-2021.pdf
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2021c. *Vojenská stratégia Slovenskej republiky*. [online]. [cit. 2024-10-30]. Dostupné na internete: https://www.mosr.sk/data/files/4986_2021-vojenska-strategia.pdf
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022a. *Dlhodobý plán rozvoja rezortu ministerstva obrany s výhľadom do roku 2035*. Bratislava. 2022. [online]. [cit. 2024-01-30]. Dostupné na internete: <https://www.mosr.sk/dlhodoby-plan-rozvoja-rezortu-ministerstva-obrany-s-vyhľadom-do-roku-2035/>
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022b. *Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2035*. Bratislava. 2022.
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022c. *Smernica ministra obrany Slovenskej republiky pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029*. Bratislava. 2022.
- Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2023. *Smernica pre obranné plánovanie Slovenskej republiky na roky 2025 až 2030*. Bratislava. 2023.
- VITKO, Pavol. 2024. Industry Day a ďalšie špeciálne dni. In: *Obrana*. ISSN 1336-1910, 2024, roč. XXXII, č. 11, s. 18-23.
- ŽÍDEK, Rudolf a MAJCHÚT, Ivan. 2015. *Ozbrojené sily demokratického štátu*. Liptovský Mikuláš : Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, 2015. 253 s. ISBN 978-80-8040-521-2.

Ing. Viera Frianová, PhD.

Katedra logistického zabezpečenia Akadémie ozbrojených síl GMRŠ

Demänová 393, 031 01 Liptovský Mikuláš

E-mail: viera.frianova@aos.sk